

A „részvételi demokrácia” délibábja az Operánál

2015 január 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Januárban ritka jelenség a délibáb még a Hortobágyon is, hát még az Operánál.

A ritka természeti jelenségnek járó csodálattal hallgattam a MostMi! internetes közösség által szervezett január

másodikán tartott kormányellenes tüntetés szónokait, köztük a stüzi kalapban, irhabundában a mikrofonhoz lép? Madarász Csaba „résztvételi demokrácia szakért?t”. A jeles szónok - aki bizonyára maga határozta meg ekként a foglalkozását - felszólította több ezres hallgatóságát „a rendszer közös javítására”, és a külföldi példák követésére buzdított: „világszerte megfigyelhet?, hogy az interneten, az utcán szervez?d? mozgalmak képesek voltak megújítani a demokráciákat”.

Lelki szemeimmel már láttam is, hogy izibe megszervez?dik a hazai „Occupy Wall Street” mozgalom, s azon járt az eszem, hogyan lehetne a nevét magyarosítani. („Foglaljuk el a Kossuth-teret”? Nem biztos, hogy a 2006-os események ismeretében népszerű lenne. Esetleg: „Foglaljuk-e a Széchenyi rakpart 19-et!”? Netán: „Legyen a népe a Sándor palota!?”)

Az ellenzéki politika megújítása, a demokrácia radikális újjáteremtése az eddig létezett politikai pártok, és a képviseleti demokrácia elvének egyidej? elutasításával olyan dilemma, mely már 1991 ?szén, a Demokratikus Charta megalapításakor, Magyarországon is kifejezésre jutott. Húsz év múlva, 2011 szeptemberében is ugyanezzel néztek szembe a Occupy Wall Street környezetvéd? és antiglobalista alapítói, akik a „Mi vagyunk a 99 százalék!” jelszóval demonstráltak. Mi több: a képviseleti demokrácia korlátai, a manipulálható többség téves döntéseinek veszélye már a 18. században komoly fejtörést okozott a legjelesebb gondolkodóknak.

Jean-Jacques Rousseau volt az a 18. századi, zseniális gondolkodó, aki már azel?tt elutasította a hagyományos képviseleti demokráciát, hogy megd?lt az abszolutizmus, és a francia forradalmárok kísérletet tettek volna az ideális társadalmi rendszer megteremtésére. Rousseau pontosan ugyanazt akarta, mint Várady Zsolt, az Orbán-rendszer elleni tüntetés f? szervez?je: „meghallani a nép hangját” és „bevonni a társadalmat a döntésekbe”. A „genfi polgár” a Társadalmi szerz?dés cím? munkájában logikusan kifejtette, hogy az állampolgárok által megválasztott képvisel?k, illetve az ?ket összefogó pártok miért nem alkalmasak a tömegek igazi érdekeinek képviseletére. Abból indult ki, hogy a nép szuverén, és a közakarat a legf?bb jó, a jog és az igazság, a törvények forrása. Viszont: a közakarat nem azonos az egyes polgárok akaratának összességével, akiket egyéni érdekeik megtéveszthetnek, eltéríthetnek a közérdek képviseletét?l. A közakarat, a „volonté générale” nem más, mint a szuverén nép kollektív döntése, mely kifejezi az egyének racionális választását. Az emberek, hála az észnek, a felismert szükségszer?ségnek, meghaladhatják az egyéni különbségeket és érdekeket, s ett?l aztán mindenki képessé válik az érdekek szolidaritásának felismerésére. Másként kifejezve: meg lehet ugyan kérdezni a népet, hogy mit akar, de azt nem kötelez? figyelembe venni, hiszen végs? soron a bölcs törvényhozó értelmezi, s?t, hajlja

vége az általa felismert, igazi közakaratot.

Az Operánál tartott gyűlés szónokai által követelt „résztvételi demokrácia” olyasfajta „bázisdemokrata”, a képviselők visszahívását állandóan napirenden tartó rendszert vizionáltak, mely képes arra, hogy azonnal korrigálja hibás döntéseket. Ugyanakkor ez a politika folyamatos konzultációt tart fenn a választókkal, s szíven viseli a legszegényebbek, az éhezők, a hajléktalanok érdekeit. A gondolat nemes, és megdobogtatja a szívet, csak a gyakorlati megvalósítása erősen kétséges: ezeknek az egyébként etikailag helyes elveknek a gyakorlatba való átültetése olyan mértékű instabilitást idéz elő egy politikai rendszerben, amit egy „felvilágosult zsarnok” képes, de csak ideig-óráig, ellensúlyozni. Ismeretes, hogy 1789-es francia forradalom, mely Rousseau hatására az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában a törvények forrásának a közakaratot tekintette, végül a jakobinus diktatúrához, az első császársághoz, és végül a monarchia restaurációjához vezetett.

Az ideális demokrácia eszménye és a képviseleti demokrácia rideg valóság között jókora szakadék tátong. Az ideált mindig szembe lehet állítani a megvalósult gyakorlattal (sőt, mint Rousseau példája mutatja, az angolszász mintára elképzelt jövővel is), de ez nem visz közelebb a problémák megoldásához. Ezért történik, ma már mosolygatóan a Demokratikus Charta 1991 szeptember 17-én közzétett, 162 jeles értelmiségi által aláírt nyilatkozata, mely szerint „Demokrácia akkor lesz”, ha az ott felsorolt 17 (!) pont megvalósul.

A MostMI! internetes közösség szónokai nem jutottak el odáig, hogy pontokba szedjék, miféle feltételek teljesülése esetén ismernék el Magyarország politikai rendszerét demokratikusnak. Csak azt tették nyilvánvalóvá, hogy elutasítják az illegitimnek tekintett Orbán rendszert, ugyanis a 2014-ben kétharmados többséggel megnyert három választás eredményét nem tekintik ebben a szempontból mérvadónak. Úgy történik, hogy ez az elvi alap, melyen az eddigi tüntetéseken sem sikerült túllépni, nem lesz elég a következő választáson eséllyel induló ellenzéki alternatíva felépítéséhez.

Pelle János - www.valasz.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lajkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Ajánló

